

Speurtocht naar leven jonker Ripperda

Het staat duidelijk omschreven in de oprichtingsakte die deze week bij notaris Kees Dijkhuizen passeerde. De Stichting Jan Willem Ripperda heeft ten doel 'het verrichten van historisch onderzoek en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt en daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords' en 'de stichting tracht haar doel ondermeer te verwezenlijken door het realiseren van een publicatie en een theaterproductie door de theatergroep Waark en het bevorderen van exposities in een daartoe geëigend museum in Nederland.'

'Eindelijk', verzuchtte Philip Bosscher, één van de initiatiefnemers van de stichting, toen we elkaar in het kantoor van Dijkhuizen troffen. "We weten nu waar we aan toe zijn en kunnen er structuur in aanbrengen. We zijn druk bezig met een boek over Ripperda en het toneelstuk over Ripperda wordt momenteel geschreven door Gert Fokkens. De theatergroep Waark uit de stad zal het opvoeren. De expositie zal problematischer worden. Maar daar komen we ook wel uit."

De Stichting Jan Willem Ripperda wordt geleid door acht bestuursleden. Naast Bosscher, Ast-Boiten en Bolt zijn dat voorzitter Piet van der Zee en de leden Alie van Aragon, Freerk Veldman, Petra van der Werf en Doeke Bosscher. Behalve de realisatie van de drie doelen (boek, theaterstuk en expositie) zal de stichting zich de komende tijd vooral richten op het verkrijgen van subsidies en donaties. Penningmeester Bolt: "We hebben het over stevige bedragen, maar

De Stichting Jan Willem Ripperda is een feit. Van links naar rechts Philip Bosscher, Lies Ast-Boiten, notaris Kees Dijkhuizen en penningmeester Frits Bolt. © JOS SCHUURMAN

we weten dat het de moeite waard zal zijn."

Met de komst van de stichting ziet het er naar uit dat de historische figuur van Jan Willem Ripperda (1682 - 1737) eindelijk van een aantal mysteries zal worden ontdaan. Ik schreef al enkele keren over de roemruchte Groninger jonker die in Europa bizarre avonturen beleefde en een naamloos graf vond in de Marokkaanse stad Tetuan.

Ripperda bracht het - na een hele serie verwickelingen in eigen provincie en eigen land - tot eerste minister en Grande van Spanje. Hij eindigde zijn leven onder onduidelijke omstandigheden in Marokko. Bij zijn leven was

Ripperda al een legende en zijn avontuurlijk leven heeft tot op vandaag de fantasie van veel historici geprikkeld. De Groninger stichting wil die historie ontrafelen en proberen - via de drie doelen - interesse op te roepen voor die boeiende Groninger die aan internationale vorstenhoven kind aan huis was en het riskante spel van fictie en werkelijkheid speelde.

"Het is net een detective", zegt Lies Ast-Boiten. "De historicus Sietze van der Veen uit Amsterdam (een voormalig stad-Groninger) gaat het boek schrijven. Hij heeft vorig jaar al een boek geschreven over Ripperda en zal nu voor ons de archieven in Spanje en Ma-

rokko bezoeken. Er zitten immers nog heel wat losse eindjes in het Ripperda-verhaal. Zo is ons bijvoorbeeld gebleken dat-ie in de Spaanse biografieën - hij staat onder andere uitgebreid in de grote Spaanse Encyclopedie - er veel beter afkomt dan in onze eigen regionale en landelijke geschiedschrijving."

Rechtstreekse nakomelingen van Ripperda zijn er niet meer. Een kleindochter was de laatste afstammeling. Niet rechtstreeks is een Ripperdatak in ons land die als 'gewoon' door het leven gaat en in Duitsland zijn eeuwen geleden eveneens niet-rechtstreekse Ripperda's neergestreken.

Bolt: "Sietze van der Veen heeft nu al goed contact met Marokkaanse historici en die hebben hem verteld dat er in Marokko er nog heel wat nakomelingen van Ripperda moeten zijn. De man heeft zich daar duchtig geweerd..."

"Hoe je het ook wendt of keert", zegt Bosscher, "Jan Willem Ripperda's rol is altijd onderbelicht geweest. Hij draaide in ons land met alle winden mee, wisselde regelmatig van geloof als hem dat goed uitkwam, maar in Spanje wordt hij altijd nog gezien als een staatsman die het nodige voor het land heeft betekend. Laten we als stichting dat alles maar eens keuring op een rij zetten."